

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. S.**, bývajúceho v N., proti žalovanému **STEEL TRANS, s.r.o.**, so sídlom v Košiciach, Adlerova 1, IČO: 31 674 160, zastúpenému JUDr. Miroslavom Kráľom, advokátom so sídlom v Košiciach, Hraničná č. 12, v konaní o zaplatenie 1 200,- € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13 C 343/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. mája 2012, sp. zn. 4 Co 195/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 30. apríla 2010, sp. zn. 13 C 343/2009-67 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 200,- € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 4. novembra 2009 do zaplatenia a nahradiť trovy konania 368,16 €, do rúk jeho právneho zástupcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; v zostávajúcej časti žalobu zamietol a vzájomný návrh žalovaného o zaplatenie 33,98 € vylúčil na samostatné konanie.

Vo veci aplikoval ustanovenia § 17 ods. 1, § 20, § 33 ods. 3, § 179 ods. 1, § 199 ods. 1, 2 a 4, § 222 ods. 1, 2 a 3 Zákonníka práce a § 39 a § 580 Občianskeho zákonníka. Vychádzal z toho, že žalobca ako zamestnanec so žalovaným ako zamestnávateľom uzavrel popri pracovnej zmluve z 27. marca 2007 aj dohodu o poskytnutí finančnej zábezpeky z 27. marca 2007 (ďalej len „dohoda“), ktorú súd nepovažoval za povolený druh zabezpečovacieho prostriedku (tie sú upravené taxatívne v § 20 ods. 1 Zákonníka práce), z tohto dôvodu dohodu považoval za absolútne neplatný právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, dohodu považoval za neplatnú aj v zmysle § 17 Zákonníka práce, pretože sa ňou žalobca vopred vzdal svojich budúcich práv

(napr. časti cestovných náhrad); dohoda umožňovala žalovanému aj po skončení pracovného pomeru uplatniť si voči žalobcovi ako bývalému zamestnancovi akýkoľvek nárok bez možnosti zamestnanca sa proti tomu nejako brániť. V dôsledku neplatnosti dohody a vzniku bezdôvodného obohatenia sa na strane žalovaného, súd žalobe v časti vyhovel; žalobu zamietol len v časti žalovaného príslušenstva za obdobie od 30. marca 2009 do 3. novembra 2009, žalovaný bol v omeškaní s plnením peňažného dlhu na základe výzvy žalobcu až od 4. novembra 2009. Výšku úrokov z omeškania stanovil podľa § 3 ods. 1 vyhlášky č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Za nedôvodnú považoval započítaciu námietku žalovaného, (pohľadávka titulom náhrady škody 1 200,79 € použitá žalovaným na započítanie mala vzniknúť ako nadspotreba pohonných hmôt v mesiacoch august až október 2008, za ktorú mal zodpovedať žalobca), pretože pre účely pracovnoprávných vzťahov možno aplikovať iba všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka uvedené v §§ 1 až 122. Inštitút započítania (kompenzácie jednostranným úkonom alebo dohodou) je obsiahnutý v prvej hlave ôsmej časti Občianskeho zákonníka, t. j. v úprave záväzkového práva, na ktoré subsidiárna pôsobnosť Občianskeho zákonníka nevzťahuje. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 24. mája 2012, sp. zn. 4 Co 195/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); odvolanie žalovaného smerujúce voči rozsudku súdu prvého stupňa v žalobu zamietajúcej časti odmietol (považujúc ho za subjektívne neprípustné); žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 51,45 € do troch dní od doručenia rozsudku k rukám jeho právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že za správne, výstižné a úplné považuje dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa v žalobe vyhovujúcej časti a to aj pokiaľ ide o náhradu trov konania. Vzájomný návrh žalovaného odvolací súd nepreskúmaval, pretože tento bol vylúčený na samostatné konanie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný s tým, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O.s.p.), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho

súdu ale i rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a konanie zastaviť. Uviedol, že uznesením Okresného súdu Košice I z 28. decembra 2010, sp. zn. 32 R 3/2010 bola voči žalovanému začatá reštrukturalizácia, následne uznesením z 12. januára 2011 bola táto aj povolená a uznesením Krajského súdu v Košiciach z 3. novembra 2011, sp. zn. 3 CoKR 18/2011 bolo rozhodnuté o skončení reštrukturalizácie (skončenie reštrukturalizácie bolo oznámené v Obchodnom vestníku – vid' č. 1. 117 spisu). Povolením reštrukturalizácie došlo v zmysle § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, k prerušeniu konania a jej skončením nastali v zmysle § 156 tohto zákona účinky zastavenia konania. V prejednávanej veci malo byť konanie pred odvolacím súdom zo zákona najprv prerušené a neskôr zastavené. Pokiaľ napriek tomu došlo k vydaniu rozhodnutia odvolacím súdom, ide o nulitné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., najprv skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú vymedzené v § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok), v § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie) a v § 237 O.s.p. v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (tzv. väd zmätočnosti).

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako sa nejedná o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o trovách (prvostupňového i odvolacieho) konania, majúcich povahu uznesení, táto je vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p.

Ani pokiaľ ide o prípustnosť dovolania proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bolo odvolanie žalovaného odmietnuté, majúceho povahu uznesenia, túto nie je možné vyvodit' z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V danom prípade sa totiž nejedná o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo, že odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.), nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, v alternatívach: a/ aby odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na uvedené dovolanie žalovaného v zmysle § 238 a § 239 O.s.p. nie je (procesne) prípustné.

K systému dovolacích dôvodov sa žiada dovolateľovi vysvetliť (bez ohľadu, či boli smerujú voči rozsudku alebo uzneseniu), že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), a tiež

nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (v prípadoch uvedených v § 238 ods. 3 až 5 O.s.p. a § 239 ods. 3 O.s.p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. a § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.), čo však nie je tento prípad (viď predchádzajúce odseky). Z uvedeného (i pre toto dovolacie konanie) plynie, že v prípade procesne neprípustného dovolania dovolací súd nemá oprávnenie preskúmať dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z uplatnených dovolacích dôvodov založených v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Dovolateľom uplatnený dovolací dôvod ohľadne tzv. inej procesnej vady alebo správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) dovolací súd nemôže podrobiť dovolaciemu prieskumu, za tohto stavu mu nie je umožnené zaoberať sa tým, či v konaní došlo k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale ani tým, či súd na vec aplikoval (ne)správne normy a či ich aj (ne)správne vykladal. Osobitne je potrebné pre dovolateľa zdôrazniť, že i prípadný nesprávny postup odvolacieho súdu v občianskom súdom konaní v dôsledku začatia reštrukturalizačného konania a ukončenia reštrukturalizácie dlžníka v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii dovolací súd považuje za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p. (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 38/2012).

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia §242 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu) vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rovnako tak nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Pokiaľ žalovaný namietala vadu v konaní pred odvolacím súdom, spočívajúcu v tom, že odvolací súd konal vo veci, hoci bola voči nemu povolená a neskôr skončená reštrukturalizácia, neboli tým podľa názoru odvolacieho súdu naplnené znaky ani jednej z väd uvedených v § 237 O.s.p. Riešenie sporu o vyplatenie zloženej zábezpeky (1 200,- € s príslušenstvom) v pracovnoprávnom vzťahu nepochybne patrilo do právomoci súdu, preto konanie nebolo postihnuté vadou podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p., na ktorú výslovne poukazoval žalovaný. Povolením reštrukturalizácie dlžník nestráca právnu subjektivitu, teda ani spôsobilosť byť účastníkom konania a procesnú spôsobilosť (m. m. porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 1998, sp. zn. 5 Cdo 27/1999). Vzhľadom na uvedené nemá konanie súdu ani vady podľa § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. V danej veci nešlo ani o prekážku veci už právoplatne rozhodnutej alebo prekážku už začatého konania; nebolo zistené také občiansko-súdne konanie a v ňom vydané meritórne rozhodnutie, ktoré by bolo spôsobilé založiť vadu uvedenú v ustanovení § 237 písm. d/ O.s.p. Súd v danej veci konal na základe žaloby, teda nechýbala ani táto podmienka konania, nedostatok ktorej by mal za následok vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p. Za situácie, keď žalovaný skutočnosť začatia a následne aj skončenia reštrukturalizácie odvolaciemu súdu neoznámil, nemožno postup odvolacieho súdu, ktorý o odvolaní žalovaného konal a meritórne rozhodol, hodnotiť ako postup odnímajúci žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Uvedenou vadou nie je ani postup odvolacieho súdu, ktorý v časti odmietol odvolanie žalovaného, toto totiž smerovalo voči výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba v časti zamietnutá – odvolací súd považoval odvolanie žalovaného v tejto časti za subjektívne neprípustné, pretože rozhodnutie v žalobe zamietajúcej časti sa nedotklo jeho práv – správne ho preto odmietol v zmysle § 218 ods. b/ O.s.p. (viď

R 40/93). Napokon nebolo zistené, že by vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo že by súd bol nesprávne obsadený, teda že by konanie súdu bolo postihnuté vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2012, sp. zn. 6 Cdo 113/2012, z 12. februára 2013, sp. zn. 7 Cdo 211/2011).

Správnosťou procesného postupu odvolacieho súdu v odvolacom konaní vo vzťahu k účinkom povolenia, resp. skončenia reštrukturalizácie a správnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom by sa dovolací súd mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné (čo však nie je tento prípad). Prípadná tzv. iná vada konania ale ani nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) však samé o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú.

Prípustnosť dovolania žalovaného vo veci samej nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a § 239 O.s.p., v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková